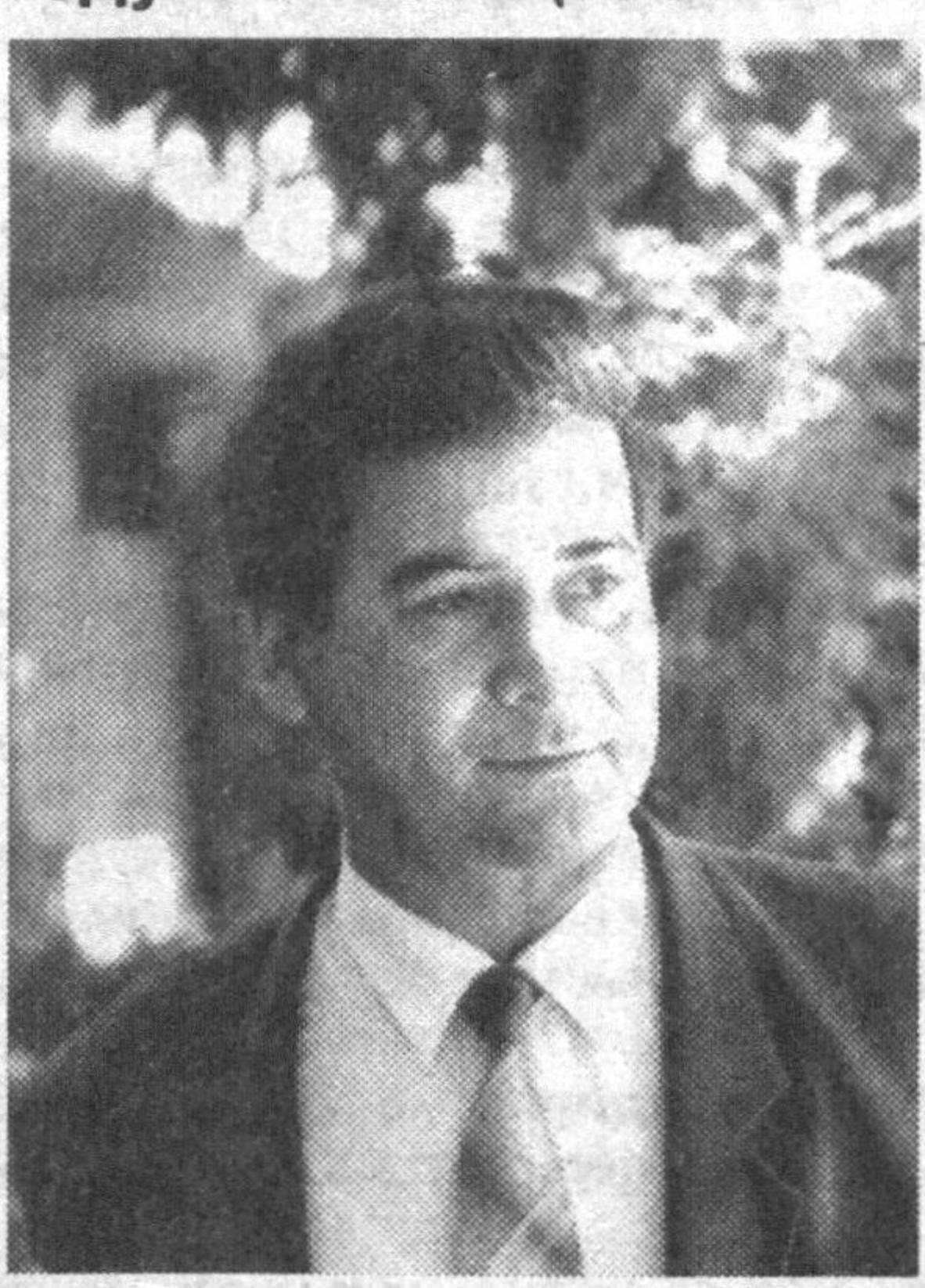

Абдунаби БОЙҚҮЗИЕВ

ИСТИФОР

Худо яшар
Хар бир гиёхда,
Хар дараҳтда бордир динайат.

Шавкат Рахмон

Англодингни, шоир сўзини,
Хис киёнингни мурдаоларин.
Бу сўзларда тавба кезинур,
Бу сўзларда кисмат яшири.

Тавба, дейман ёкамни тутиб,
Денсан кўйдим қанча тиёхни.
Тантрим, тантрим, эди не бўлди,
Туттай бизни динайат охи...

Шавкат ака!
Не қилий, айтинг,
Истифорин топсан ижобат.
Худо... қачон бизда яшайди,
Калбимизга кўчгай динайат!?

ДАВРОНЛАРИНГ

Мозайларда инграйди най, бир кўй қадим,
Қай замондан келаётгир у, билмадим,

Мен хар куни оқшомни ўзгача кайфият билан кутиб оламан. Уни кутиб олишга тўйга бораётган каби тайёрланаман. Кўзгу қаршиисида ўтириб ўзимга оро берарканман, негадир жилмайб турганини кўриб хайрон қоламан. Бавзида кўзгудан Марина Цветаева чиқиб келади. У кўпинча ўзига ярашиб тушган узун кўйлакда бўлади. Йўк, бу аслу уйку олдидан кийиладиган тунги кўйлак эмас, бу унинг ижодхонасида шеър ёзиш олдидан киядиган мъсумгина кўялағи.

Мен кейинчалик Маринанинг мана шу кўйлигин сотгани учун кечиролмадим. У очиликдан силласи куриган ўзининг бошида анча вакт ҳолсиз турган ва уйда кўлига илинадиган нимас бўлса, борини сотиш учун кўчага олиб чиқсан. Маринанинг устидаги мана шу кўйлак бир бўлак нон учун курбон бўлган. Энг кизиги, Марина ўшандо ҳам шеър ёзган. Ўшандо ҳам шеър ёзиб баҳти бўлган.

Бир тун мен уни жуда кўп саволларга кўмбї ташаддим. У жавоб бермади, кўзларини осмонга тикиб турверди...

Эҳ, мен Цветаевани бош энг турганини ҳеч кочон кўрмаганиман. Ҳеч йўк, менга танбех берарётганда озигина пастроқ тушса нима киляркин? Ўз устимда ишламай қўйган кунларини у менинг ялтири-юлтири кўйлакларимга нафрат билан карайди, холос...

Мен қаердан ўзи? Дунёнинг қаерида жойлашганиман? Бошидами, ўртасида эди чекка-чеккасими? Қаеридаман? Менга қараб турган мана бу дараҳтлар чиндан ҳам дараҳтлармикан? Улар ҳам кеби йилгарлармикан? Йилай олармикан мен каби... Юраги ўртагандага нимадир ёзармикан? Ёзмаган тунлари тондага нега кўз очганидан пушашмон ермикан?...

Шеърларим жудаям саёз. Мен буни ёзсан сайнинг англайман. Ўқиганим сайн ҳис киляпман. Ноҳоти, шу холда тўртта китобим чиқди? Нималар киляпман? Ноҳоти ҳамма нарса мумкин? Қаерга кетяйман? Ҳудо кўрсатган йўлдан ўзимни қандай одиб ўтийман? Нималар қоляпти? Нимадир коляптими ўзи? Саволлар чакмок каби жаранглайди. Ёшта тўлган кўзимни олиб кочаман. Хартугу олиб қочиши биламан.

Ҳануз мудраётган юрагими тирилтирикм олчи чопаман. Қанин бунинг улдасидан чиқиб бўласи! Бир кун "Ҳамма нарса ёзим бўлинган", деган жавоб. Бир кун "Ёзиша ҳеч нарса арзимайди" деган жавоб... Бир гапларга ишониб бўлган жадид...

Марина, мен ўзимнинг устимда ишламай қўйдим. Ёзганларим ҳам ҳеч нарсага арзимайди. Ушлаб кўрсам — жуда ингил. Ҳа, айтганда, тунов куни Пастернакни кўриб котдим. Тасодифан...

Жуда көргин эди у. Қўлида Волконскийнинг китоби. Шошиб бораётган. Биламан, у шу кетишида ўйга ёзас, шеърга кетаётган. Бу дунёда менинг ҳам борлигими билдириб қўйиш учун салом бердим. Чопиб кетаётган Пастернак илкис тўхтади. Менга кўзи тушиб хиёл жилмайди. Биз сўзисиз гаплашдик. Дараҳтлар жим турди. Бир муддат шамол эсдишади, дунё яшаётган тұхтади.

Пастернак кетди. У билан мен ҳам кетдим. Ҳеч ким билмади. Ҳеч ким билмайди.

Ҳар тонг деразадан ташкарига қараб турсам, бизга қарама-қарши ўйларда аста-секин чироклар ёна бошлайди.

Хосият Рустамова

МЕН ҚАЕРГА
ЖОЙЛАШГАНМАН?

Мен зерикяпман. Одамлар мени зериктирипти...

Кундаккадаги қайдлар

Ярим кечаси эшикни тақилмасдан очиб каридорга чиқдим. Узун йўлак мени ошона томон олиб борди. Газга қаҳва учун сун кўйдим. Дераҳадан тунни томоша килиб, тўсатдан Сизнинг чироклари ёниқ хонагизга қўзим тушди. Қувониб кетдим. Чарчаган бўлишингизга қарама, демак, ухлагансиз. Демак, бу тун чида бир ўзим эмасман...

Икки чашкани ҳақва билан тўлдириб, Сизнинг эшигингиз томон юрдим. Бирини стол устига кўйиб, эшикин очдим. Сиз ёзармисан...

Мен қаердан ўзи? Дунёнинг қаерида жойлашганиман? Бошидами, ўртасида эди чекка-чеккасими? Қаеридаман? Менга қараб турган мана бу дараҳтлар чиндан ҳам дараҳтлармикан? Улар ҳам кеби йилгарлармикан? Йилай олармикан мен каби... Юраги ўртагандага нимадир ёзармикан? Ёзмаган тунлари тондага нега кўз очганидан пушашмон ермикан?...

Шеърларим жудаям саёз. Мен буни ёзсан сайнинг англайман. Ўқиганим сайн ҳис киляпман. Ноҳоти, шу холда тўртта китобим чиқди? Нималар киляпман? Ноҳоти ҳамма нарса мумкин? Қаерга кетяйман? Ҳудо кўрсатган йўлдан ўзимни қандай одиб ўтийман? Нималар қоляпти? Нимадир коляптими ўзи? Саволлар чакмок каби жаранглайди. Ёшта тўлган кўзимни олиб кочаман. Хартугу олиб қочиши биламан.

Ҳануз мудраётган юрагими тирилтирикм олчи чопаман. Қанин бунинг улдасидан чиқиб бўласи! Бир кун "Ҳамма нарса ёзим бўлинган", деган жавоб... Бир гапларга ишониб бўлган жадид...

Марина, мен ўзимнинг устимда ишламай қўйдим. Ёзганларим ҳам ҳеч нарсага арзимайди. Ушлаб кўрсам — жуда ингил. Ҳа, айтганда, тунов куни Пастернакни кўриб котдим. Тасодифан...

Жуда көргин эди у. Қўлида Волконскийнинг китоби. Шошиб бораётган. Биламан, у шу кетишида ўйга ёзас, шеърга кетаётган. Бу дунёда менинг ҳам борлигими билдириб қўйиш учун салом бердим. Чопиб кетаётган Пастернак илкис тўхтади. Менга кўзи тушиб хиёл жилмайди. Биз сўзисиз гаплашдик. Дараҳтлар жим турди. Бир муддат шамол эсдишади, дунё яшаётган тұхтади.

Пастернак кетди. У билан мен ҳам кетдим. Ҳеч ким билмади. Ҳеч ким билмайди.

Ҳар тонг деразадан ташкарига қараб турсам, бизга қарама-қарши ўйларда аста-секин чироклар ёна бошлайди.

Менинг деразам қаршиисига эгилган дарахт тақидга шукронга айтиётганда ўшшамайди. У аллакочан адо бўлган.

Нима бўлгандга ҳам у мени тирик одамдик тинглайди. Тақидирга пушаймо...

У гўё шифоҳонада бемор фарзандини олиб ётган она. Гўё сўнгига кунларни онасига қарбат ётган оқила кизи. Қанча кунинг қолганини айтиётган жарроҳ...

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки у бошка дараҳтларга ҳавас билан келаётганdir. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Хулаб когланимда енгил нафас олган ҳамшири у.

Балки ҳам шеърларда бордир. Балки унга бошка дараҳтларнинг ҳаваси келаётганdir.

Мустақиллигимиз шарофати билан мустабид тузумнинг оғир йилларидаги ўзбек фан ва маданияти, адабиёти равнагига улкан хисса кўшган буюк алломаларнинг ижодий меҳнатлари муносиб баҳосини олаётгани қалимизни фаҳрифтихорга буркайди. Ойбек, Фағур Фуом, Абдула Каҳкор, Ҳамид Олимжон каби улугъ ижодкорлар, Воҳид Зоҳидов, Порсо Шамсиев, Ҳоди Зарифов, Солих Муталибов каби адабиётшунослик имленинг фидойилари, Ҳабиб Абдуллаев, Теша Зоҳидов, Ахор Музаффаров каби олимларнинг илмий-ижодий мероси уларни билган ва асарларини мутола килган муҳислар калибдан аспо ўчмайди.

Академик Авилий Мухамадиев фан ва маданиятизимизнинг ана шундай заҳматкашларидан эди. Ўнлаб тадқикотлари, юзлаб илмий маколалари ва, айниқса, "Умуртқасиз ҳайвонлар зоологияси" деб номланган 30 босим табобқас якин ўқув ўқулларини олий ўқув юртлари талабалари бугунги кунда ҳам кўйдан қўймай фойдаланлил келалтган илмий адабиёт хисобланади. Аллома жаҳон биология фанинг бевосита даҳдор сиймогина эмас, ўзбек адабиётининг муҳислини ва билагон китобхони ҳам эди. Шу кунларда унинг содик шогирдлари устозининг ўзи ийлигини хотирлароқмодадар.

Авилий Мухамадиев 1906 йил 16 августанда Марғилон шаҳрида ўқитувчи оиласида тавалуд топган. Ўз межнат фан оиласитини сас олади буз тўкувчи косиб сифатида бошлаган. Кейинчалик юксак салоҳияти, илмий иқтидори, изланувчанини бориб, биология фанлари доқтори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳакимикинг аъзоси даражасига эришган.

Е.Э.Бертельснинг "Навоий" рисоласини ҳар сафар кўлмуга олар эканман, уни талабалик йилларимда олим бўлшишимни таъкидлаб менга тақдим этган академик Авилий Мухамадиев эслайман. У пайтларда фан мутахассислари бадий адабиёт, адабиёт тарихи, адабиётшуносликнинг назарий масалалари билан алоҳидаги шугульнанишар эди. Бу анъана Амонулоҳон Валихонов (Боқир), Имодиддин Коҳимов (Улфат) содик эдилар; ҳозирги кунда устозларнинг адабиётга чинакам мухислик ийлини Тўрабек Долимов, Турсун Азларов, Алишер Имодиддинов, Коҳим Зокиров, Урғон Отажон каби олим ва муҳандислар давом этиштирмодадар.

Алишер Навоий, Жомий, Умар Хайям, Коғиз Шерозий, Нодира ижодлари ҳакида қизик-қизик маълумотларни субъектларига марқ билан айтбиз бериш адабиётимизнинг билагон муҳислини Ави-

лиёҳон акага завъ бағишишар эди. Қанчадан-қанча ёш олимлар Марғилон адабиёт мухитига доир нодир кўлэзмалар билан танишиш учун Авилиён аканинг бўш вакътларини поилашарди. Филология фанлари номзоди Феруза Аҳмаджоновнинг Рожий ҳаёти ва ижоди ҳакидаги номзодлик диссертацияси ҳам асоссан Фарғонада ёзилган, десам хато бўлмас.

Мен Ҳоди Зариф, Иззат Султон, Гулом Каримов, Субутай Долимов, Озод Шарафиддинов каби таникли олимларимиз Авилиён ака билан соатлаб адабиётимиз

Чўлпон ижоди ҳакидаги мақола ва рисолаларидаги мумтоз шоғирнинг совет воқеилигини кабул килганини катъят айтмаганларини хис қилганинан. Демак, "эпоха" мисрада кўпроқ шоир яшаган замон руҳини англатгани маълум будади.

Авилий Мухамадиев адабиётимиз тарихига хисса кўшган шоирлар ижодидан шу қадар кўп шеърларни ёд билардик, биз устоз бир ўқиган матнин иккичи марта ўйни учун очмасалар керак, деб ўйлар эдик. Кўнларнинг бирорида у кишининг кўлига мактаб адабиёти

чинстонни кўр: биринчи мисрада "туй-нуси йўқтур чуон" дейилган. Учичини мисрада "Туйнусин очиб" дейилмоқда. Ахир, йўқ туйнусин қандай килиб очиш мумкин? Буни дарслик музалифларидан сўраш керак. Колаверса, "пок" сўзи ўрнида Увайси "пўн" деган. Шоира энамнинг дугонаси бўлган, чистонлар тўпламини совга килган. Афсус, 30-йилларда жонимизни асраримиз деб араб алифбосида ёзилган худа кўп кўлэзмаларни ўйқ, килиб юборганимиз. Мен қовун тилиги, араванинг ўқи, қайчи,

ларнинг илмий ишларига раҳбарлик килдилар, минглаб ўқитувчиларга сабоб бердилар. С.Максудов, Э.Рахмонова, Х.Кўзибовева, Н.Ного, А.Синелников, И.Ибрагимов, Н.Толибоев, Ш.Қўчканов каби олимлар шулар жумласидандир. Шогирдларининг кўплари хозир ҳам хизматида.

Алломанинг илмий ишлари бевосита халқи ҳужалигини ривожлантириш билан боғлиқ эди. Эсимида, ўтган асрнинг 50-йилларидаги Авилий Мухамадиев Тошкентдан Фарғонага катта-катта идишшарда кичик балиқаларни самолётда олиб кетарди. Кейин биланс, бу балиқалар шолипягоша ташланар ва маҳсус назоратда бокиларкан. Кузда тоиниаб балик олиш билан бирга шоил хосилдорларига кўзига кўзига.

Авилий Мухамадиев фан ва маданиятизимизнинг ана шундай заҳматкашларидан эди. Ўнлаб тадқикотлари, юзлаб илмий маколалари ва, айниқса, "Умуртқасиз ҳайвонлар зоологияси" деб номланган 30 босим табобқас якин ўқув ўқулларини поилашарди. Феруза Аҳмаджоновнинг Рожий ҳаёти ва ижоди ҳакидаги номзодлик диссертацияси ҳам асоссан Фарғонада ёзилган, десам хато бўлмас.

Мен Ҳоди Зариф, Иззат Султон, Гулом Каримов, Субутай Долимов, Озод Шарафиддинов каби таникли олимларимиз Авилиён ака билан соатлаб адабиётимиз

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

ТАМАДДУН ТАБИАТ
ХОДИСАСИМИ?

«Энг қадим аждодлар ўз тараккиётининг аввалида бошдан кечирган табиатидаги ўлган ва кескин ўзгаришлар, мисливиз табиии оғатлар инсоният тамаддунни (цивилизацияси) ривожига омил бўлган, ибтидой одамларнинг ривожланиши учун мутлақа тўсқинлик қилмаган.» Telegraph газетасининг хабарига кўра, Шарқий Англия университети ходими Ник Брукс ана шундай шов-шувли концепцияни илгари суради.

Олимнинг фикрига, агар ҳозиргача салбий бэхоланиб келинган ван минглаб йил бурун рўй берган иккимиз ўзгариши содир бўлмаганида ибтидой одам аслича, яни чўпон, ерга ишлов берувчи, овни сифатида ўзгарамай колиб кетган бўларди. Одамлар ҳозиргача ўз тирикликларини шундай илтифодада индустрия ва тараккиёт илгари суради.

Илк тамаддун нишоналари Мисрда, Месопотамияди, Жанубий Осиёда, Хитой ва Жанубий Американинг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Одамларнинг ривожланиши учун мутлақа тўсқинлик қилмаган.» Telegraph газетасининг хабарига кўра, Шарқий Англия университети ходими Ник Брукс ана шундай шов-шувли концепцияни илгари суради.

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Одамларнинг ривожланиши учун мутлақа тўсқинлик қилмаган.» Telegraph газетасининг хабарига кўра, Шарқий Англия университети ходими Ник Брукс ана шундай шов-шувли концепцияни илгари суради.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

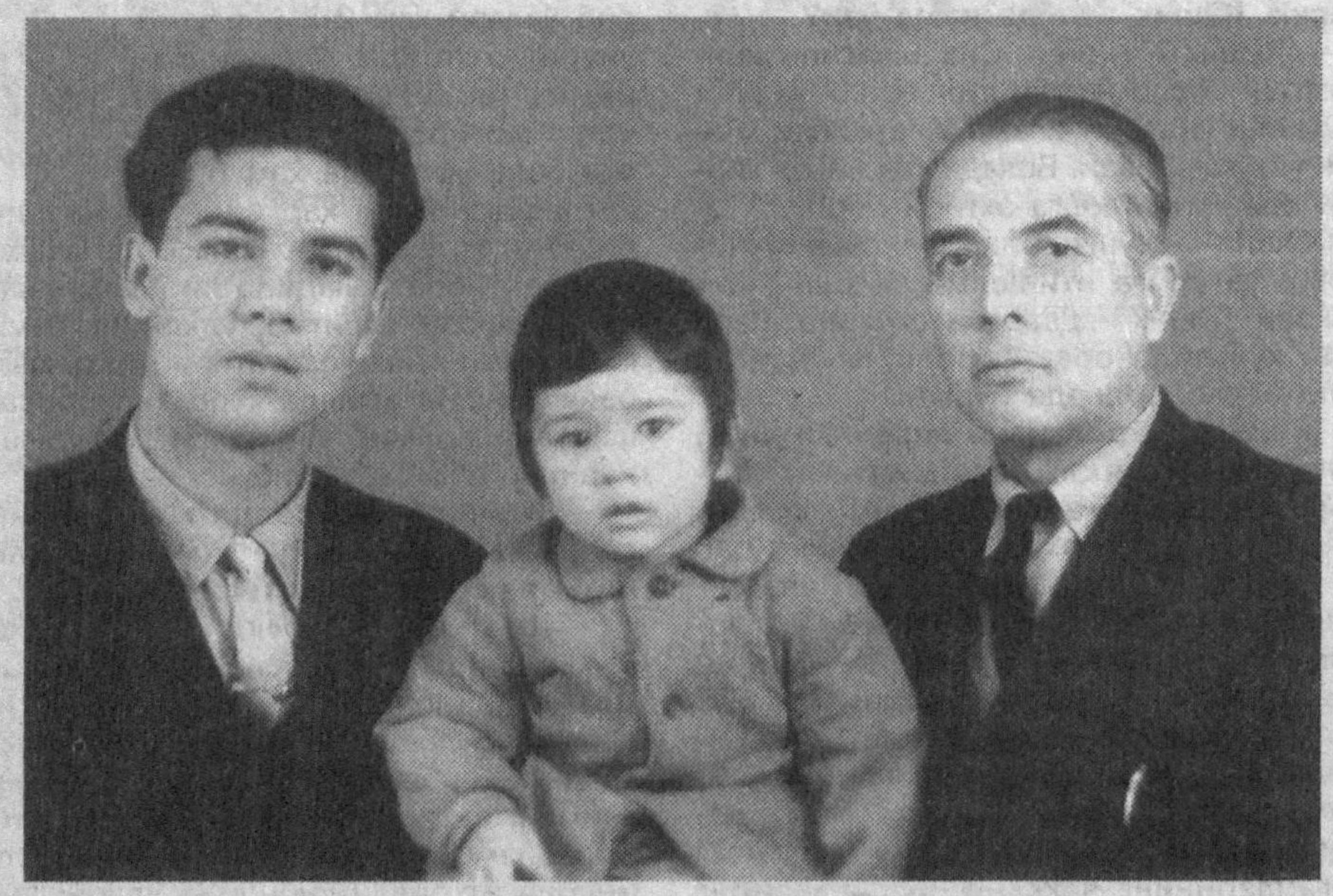
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

Илк тамаддуннининига мисрави Авилий Мухамадиев ўзининг тараккиётининг шимолий кисмидаги эрамиздан олдинги олтичинида — Ер меҳваридаги табиии зилинишларга асосланган илмишларни ўзгаришларга ўзгашибарди.

Дунё-кенг...
Дунё-кенг...
Дунё-кенг...

АЛЛОМА АВЛИЁХОН

У қашидан устоз Озод Шарафиддинов
ҳам кўп нарса ўрганган эди

зан эса устоз сифатида мумомла Марғилон билан шаҳарини оғир ўқув ўқулларидан эди. Ўнлаб тадқикотлари, юзлаб илмий маколалари билан алоҳидаги шугульнанишар эди. Бу анъана Амонулоҳон Валихонов (Боқир), Имодиддин Коҳимов (Улфат) содик эдилар; ҳозирги кунда устозларнинг адабиётшуносликнинг чинакам мухислик ийлини Тўрабек Долимов, Турсун Азларов, Алишер Имодиддинов, Коҳим Зокиров, Урғон Отажон каби олим ва муҳандислар давом этиштирмодадар.

Алишер Навоий, Жомий, Умар Хайям, Коғиз Шерозий, Нодира ижодлари ҳакида қизик-қизик маълумотларни субъектларига марқ билан айтбиз бериш адабиётимизнинг билагон муҳислини Ави-